

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA CULTURA I ALS DRETS DE PARTICIPACIÓ (TRANSPARÈNCIA I ACCÉS A LA INFORMACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 7 de desembre de 2022, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Tenia la intenció de participar en el festival Llum BCN. Va tenir problemes per trobar una persona interlocutora a la qual presentar el seu projecte per tal que valorés la seva participació en l'edició del 2022 del festival.
- Havia dirigit diversos correus electrònics a la Direcció del Museu del Disseny, a Barcelona Activa i a l'Institut de Cultura de Barcelona, però no es va atendre la seva petició, i el van informar que per a la propera edició del festival ja estava pràcticament tancat.
- L'1 de setembre de 2022 va dirigir un correu electrònic a totes les persones a les quals s'havia adreçat i va afegir també el tinent d'Alcaldia de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, però tampoc n'havia obtingut cap resposta.
- Considerava que es tractava d'un festival finançat amb recursos públics i que la selecció de persones participants hauria de ser més democràtica, tant en les vies per accedir a la informació del festival com en els criteris d'inscripció, que no apareixien en cap canal d'informació pública.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut de Cultura de**

Barcelona per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 12 de desembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 17 de gener de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

El festival Llum BCN és una proposta artística organitzada i produïda per l'Institut de Cultura de Barcelona. El programa del festival inclou tres eixos:

- Una programació d'artistes nacionals i internacionals en el camp de les arts lumíniques.
- Un eix dedicat a escoles, consistent en propostes artístiques elaborades per centres d'ensenyament superior en l'àmbit de l'escenografia i el disseny.
- Un eix denominat +LLUM, que inclou propostes d'entitats i associacions de la ciutat, que, sota la supervisió d'un criteri artístic, també s'inclouen en el programa.

La selecció d'artistes nacionals i internacionals, la supervisió del procés de creació de les escoles i la cooperació amb les entitats participants en el programa +LLUM les duu a terme un comissariat artístic expert en arts lumíniques que elabora i recull propostes en els mesos de preparació.

Es tracta d'un festival artístic i l'elaboració del programa es regeix fonamentalment per criteris artístics. Les persones que actuen com a comissàries del festival han estat seleccionades per un procediment negociat de contractació artística sobre la base de la seva experiència i coneixement en el món de les arts lumíniques. A més a més, el festival promou la participació ciutadana a través dels projectes d'estudiants de setze escoles d'ensenyament superior de la ciutat, i de la col·laboració amb entitats de l'entorn del festival.

La programació artística del festival va tenir un pressupost de 343.000 euros; la programació amb les escoles va tenir un pressupost de 77.000 euros.

Una de les comissàries del festival va contactar amb l'interessat, arran de la seva petició, i li va exposar les línies de programació del festival. Atès que la programació es fa amb uns mesos d'anticipació, ja estava dissenyada. Per això, el va convidar a presentar la proposta per les mateixes vies per a l'edició següent del festival.

CONSIDERACIONS

1. El procés de selecció dels projectes que formen part del festival Llum BCN

L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) organitza el festival Llum BCN en el marc de les competències pròpies en matèria de promoció de la cultura, que li venen assignades en la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25.2.m), i en el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (art. 66.3.n).

En el cas objecte de queixa, l'interessat mostrava disconformitat davant la impossibilitat de presentar una proposta per participar en l'edició del 2022 del festival Llum BCN. En aquest sentit, segons l'informe que l'ICUB ha dirigit a la Sindicatura, **la selecció del conjunt d'artistes participants en el festival la fa el comissariat artístic, que recull propostes uns mesos abans** que se celebri l'esdeveniment.

En cap cas, però, s'informa sobre el canal establert per recollir les propostes ni si és un canal obert a la ciutadania que hi pugui estar interessada. També es desconeixen els criteris de valoració que s'utilitzen. Aquesta institució ha fet una recerca i ha comprovat que aquesta informació no ha estat publicada. Per tant, hem de deduir que no és una convocatòria oberta i que és el comissariat artístic el que convida els o les artistes que considera de relleu a participar-hi.

Per tot això exposat, **entendem que es tracta d'un festival que no es gestiona de manera participativa i oberta**, com sí que es fa en altres festivals promoguts per l'ICUB, com ara el festival Acció Cultura Viva.

Així doncs, la determinació de les persones participants s'ha delegat en exclusiva al comissariat del festival. Això explica per què les persones que volen presentar la seva proposta tenen la percepció que l'Administració actua d'una forma opaca i arbitrària.

En aquest punt convé recordar que les administracions públiques, en les seves relacions amb la ciutadania, s'han de regir pel **principi de transparència** recollit en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (art. 3.1). Aquest principi **implica la possibilitat que la ciutadania percebi nítidament l'actuació de les administracions** i la seva conformitat amb l'ordenament jurídic.

A més, aquest principi de transparència enllaça amb el d'objectivitat, segons el qual el servei a la ciutadania i als interessos generals ha d'estar basat en l'objectivitat. No podem obviar que una part important d'aquest festival està finançada amb recursos públics.

Per tant, la Sindicatura de Greuges considera que **cal garantir l'objectivitat i la transparència en futures edicions del festival**. Per això, seria convenient que l'ICUB fes pública la informació sobre la possibilitat que la ciutadania hi participi o, en cas contrari, que justifiqui el caràcter tancat de la convocatòria. Així mateix, convindria fer públics els criteris de selecció dels projectes.

2. La comunicació entre les persones interessades i les responsables del projecte cultural

Una altra qüestió que planteja el ciutadà és la impossibilitat de comunicar-se amb el personal municipal responsable del festival, a fi d'obtenir informació relativa a la possibilitat de participació. L'interessat acredita haver demanat informació sobre la convocatòria al personal municipal amb responsabilitat sobre l'organització del festival, sense haver rebut cap resposta. Aquesta situació pot ser una conseqüència de la manca de transparència a la qual ens hem referit en l'apartat anterior.

Segons informa l'ICUB, **el comissariat ha contactat amb l'interessat** i l'ha convidat a presentar la proposta per a la propera edició del festival. Aquesta comunicació s'ha efectuat després de la intervenció de la Sindicatura en aquest assumpte. Tot i això, l'interessat ens ha manifestat que **en aquesta comunicació no se li va facilitar el canal establert per presentar propostes**. Per tant, entén que és el mateix que ja havia utilitzat anteriorment sense cap resultat.

En aquest punt convé recordar que una bona administració és la que informa, la que respon i la que actua de manera participativa i transparent, tal com es desprèn de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut de Cultura de Barcelona no ha estat ajustada a dret pel que fa a la publicitat sobre la participació ciutadana en el festival Llum BCN a fi de garantir-ne l'objectivitat i la transparència**.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Institut de Cultura de Barcelona** que, per complir el principi de transparència que regeix els actes de les administracions públiques, en properes edicions del festival Llum BCN es faci pública la possibilitat de

presentar propostes de participació a través de la convocatòria corresponent, o bé es justifiqui el caràcter tancat del projecte cultural.

- **Recomanar a l'Institut de Cultura de Barcelona** que en properes edicions del festival Llum BCN es facin públics el procediment i els criteris que regeixen la selecció de les propostes com a mostra d'objectivitat del projecte cultural.
- **Recordar a l'Institut de Cultura de Barcelona** que té l'obligació de donar resposta, en un termini raonable, a les consultes que formula la ciutadania.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.